

Martin Husovec

Zodpovednosť na internete

podľa českého
a slovenského práva

Martin Husovec

**ZODPOVEDNOST NA INTERNETE
podľa českého a slovenského práva**

Vydavatel:
CZ.NIC, z. s. p. o.
Americká 23, 120 00 Praha 2
Edice CZ.NIC
www.nic.cz

1. vydání, Praha 2014
Kniha vyšla jako 8. publikace v Edici CZ.NIC.
ISBN 978-80-904248-8-3

© 2014 Martin Husovec

Toto autorské dílo podléhá licenci Creative Commons (<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/cz/>), a to za předpokladu, že zůstane zachováno označení autora díla a prvního vydavatele díla, sdružení CZ.NIC, z. s. p. o. Dílo může být překládáno a následně šířeno v písemné či elektronické formě na území kteréhokoliv státu.

Zodpovednosť na internete

podľa českého a slovenského práva

Abstrakt

Abstrakt

Kedy môžu poskytovatelia internetových služieb akými sú poskytovatelia pripojenia na internet, poskytovatelia webhosting-u, prevádzkovatelia diskusných fór alebo aukčné platformy, byť zodpovedný za vlastný obsah a obsah svojich užívateľov? Táto kniha sa snaží zodpovedať túto otázku pre slovenský a český právny systém. Je štylizovaná ako podrobná príručka pre dvoch typov čitateľov - „rýchleho čitateľa“, ktorý sa chce len zorientovať v bludisku právnych pravidiel za pomoci farebných príkladov a „náročného čitateľa“, ktorý má záujem objavovať tie isté pravidlá do väčšej hĺbky v komparatívnom a širšom právnom kontexte.

Abstract

When can online intermediaries such as Internet access providers, web-hosting providers, discussion forums or auction platforms, be held liable for their own content and the content of their users? This books tries to answer this question for Slovak and Czech legal systems. It is organized as a detailed guide for two types of readers - „the quick reader“ who wishes to gain an orientation in the maze of legal rules with the help of colorful examples, and „the demanding reader“ who is willing to explore these rules in-depth within a comparative legal context.

Zusammenfassung

Wann haften die Intermediäre im Internet, wie z.B. Internetzugangsanbieter, Webhostinganbieter, Foren oder Versteigerungsplattformen für eigene Inhalte oder Inhalte ihrer Nutzer? Dieses Buch versucht eine Antwort auf diese Frage anhand des slowakischen und tschechischen Rechtssystems zu finden. Dabei wendet sich das Buch zugleich an zwei unterschiedliche Typen von Lesern: Einerseits den „schnellen Leser“, der an einem raschen Überblick über die Materie interessiert ist und andererseits den „anspruchsvollen Leser“, der die Materie tiefgründiger untersucht und diese in einen komparativen und umfassenderen Kontext gestellt wissen will.

Předmluva vydavatele

Vážení a milí čtenáři,

je tomu bezmála půl století, co se zrodila síť ARPANET, řekněme babička dnešního Internetu, a více než dvacet let, co bylo k síti Internet připojeno Československo. Z čistě specializované sítě využívané odborníky, z nichž přinejmenším na počátku se řada znala i osobně, se v průběhu času vyvinula komunikační síť, jejíž součástí jsou nejen státní a soukromé organizace, ale i milióny jednotlivců, uživatelů osobních počítačů, „chytrých“ telefonů, e-mailů, blogovacích systémů či jen nakupujících v elektronických obchodech.

Služby, které Internet nabízí, se rozšiřují přímo úměrně tomu, jak roste počet lidí, kteří jsou k Internetu připojeni. Tyto služby jsou buď úplně nové, které by bez Internetu zřejmě vůbec nevznikly (vyhledávače) nebo jde o služby, které jsme znali již dříve, ale Internet přinesl nové možnosti, jak je poskytovat (elektronický obchod). Na tento vývoj muselo podobně reagovat i právo, protože ne vše bylo a je možné postihnout a vyložit využitím analogie.

Internet je velmi svobodným a otevřeným prostorem, avšak nestojí mimo zákony. Uchopení řady online aktivit z pohledu zákonů je někdy možná složitější, ale nikoliv nemožné. S mohutným rozvojem a rozšiřováním Internetu bylo nutné opustit původní liberální myšlenku samoregulace a přijmout fakt, že i zde platí, resp. mělo by platit, právo tak, jak jej známe v offline životě, a to i přes to (nebo možná právě proto), že ten online se s ním stále více prolíná.

Je třeba si uvědomit, že jsme zodpovědní nejen za to, co činíme v denním osobním kontaktu s ostatními, ale odpovědnost nás může, a to snadněji, než si myslíme, dosáhnout i za to, jak se chováme v prostředí Internetu. Tím spíše, že v reálném životě lze řadu věcí tzv. vrátit zpět, ovšem co je na Internetu, to nejen, že snadno nezmizí, ale má vlastnost objevit se, je-li očekáváno nejméně.

Předkládaná publikace přináší velmi komplexní, ale přesto stále srozumitelný přehled o zodpovědnosti jednotlivých subjektů na Internetu, ať již jde o vyhledávače, poskytovatele hostingových služeb nebo obsahu, a to velmi aktuálně z pohledu českých i slovenských zákonů. Česká a Slovenská republika si mají nadále velmi blízko, řada uživatelů se může potýkat s totožnými problémy v obou zemích. Zajímavé rovněž může být porovnání způsobu, jak se s řešením stejné situace či problému vypořádali zákonodárci.

Mám velkou radost, že tato kniha z pera uznávaného odborníka, kterým Martin Husovec bezesporu je, vychází právě v Edici CZ.NIC. Věřím, že si své čtenáře, ať již z řad právníků, advokátů, studentů, ale i laické veřejnosti, nalezne a bude jim dobrým průvodcem při jejich praxi a zejména zodpovědném chování na Internetu.

Přeji Vám pěkné čtení.

Zuzana Průchová

Plzeň, 14. května 2014

Obsah

Obsah

Abstrakt – 7

Předmluva vydavatele – 11

Obsah – 15

Skratky – 23

Úvodné slovo – 27

1. Úvodné poznámky – 31

- 1.1 Musí, nesmie alebo môže? — 32
- 1.2 Komparatívna poznámka — 33
- 1.3 Štruktúra zodpovednostných inštitútov — 35

2. Zodpovednosť za vlastný obsah – 41

- 2.1 Vytvorený obsah — 43
- 2.2 Prevzatý obsah — 44
- 2.3 Podhodенý obsah — 45

3. Zodpovednosť za cudzí obsah – 51

- 3.1 Zodpovednosť ako (priamy) páchatel' — 51
- 3.2 Zodpovednosť ako účastník na delikte — 52
  - 3.2.1 Úvodné vysvetlivky — 53
    - 3.2.1.1 Vymedzenie účasti — 55
    - 3.2.1.2 Trestnoprávna doktrína — 57
    - 3.2.1.3 Civilnoprávna doktrína — 58
  - 3.2.2 Aplikovanie na internete — 61
- 3.3 Zodpovednosť za použitú osobu — 63
  - 3.3.1 Úvodné vysvetlivky — 63
  - 3.3.2 Aplikovanie na internete — 67
- 3.4 Zodpovednosť za deliktuálne nespôsobilých — 68
  - 3.4.1 Úvodné vysvetlivky — 68
  - 3.4.2 Aplikovanie na internete — 70
- 3.5 Zodpovednosť za maloletých a duševne chorých — 71
  - 3.5.1 Úvodné vysvetlivky — 72
  - 3.5.2 Aplikovanie na internete — 72
- 3.6 Zodpovednosť za nezakročenie na ochranu iného — 73
  - 3.6.1 Úvodné vysvetlivky — 74
    - 3.6.1.1 Vznik povinnosti zakročiť — 78
      - 3.6.1.1.1 Ak tak stanovuje zákon — 81
      - 3.6.1.1.2 Vytvorenie alebo kontrola nebezpečnej situácie — 82
      - 3.6.1.1.3 Existencia osobitného vzťahu — 83

3.6.1.1.4	Ak je zakročenie lacnejšie ako hroziaca ujma	— 83
3.6.1.1.5	Limit úijného práva	— 84
3.6.1.1.6	Limit ústavného práva	— 85
3.6.1.2	Zavinené porušenie povinnosti	— 85
3.6.1.3	Solidárna zodpovednosť	— 86
3.6.1.4	Iné nároky	— 87
3.6.2	Aplikovanie na internete	— 88
3.6.2.1	Reakčná starostlivosť	— 89
3.6.2.2	Proaktívna starostlivosť	— 90
3.6.2.3	Zaťaženie držiteľa práv	— 91
3.7	Vylúčenie zodpovednosti	— 93
3.7.1	Rozsah aplikácie bezpečných prístavov	— 96
3.7.1.1	Legálna definícia „služby informačnej spoločnosti“	— 97
3.7.1.1.1	Bežne poskytovaná za odmenu	— 98
3.7.1.1.2	Na diaľku	— 99
3.7.1.1.3	Elektronickými prostriedkami	— 100
3.7.1.1.4	Na základe individuálnej žiadosti	— 100
3.7.1.1.5	Negatívne vymedzenie	— 100
3.7.1.1.6	Príklady služieb	— 101
3.7.1.1.7	Slovenské a české znenie	— 102
3.7.1.2	Legálna definícia poskytovateľa a príjemcu služby	— 103
3.7.2	Hosting	— 103
3.7.2.1	Technický spôsob fungovania služby	— 104
3.7.2.2	Podmienky nadobudnutia bezpečného prístavu	— 105
3.7.2.2.1	Absencia poverenia alebo kontroly	— 106
3.7.2.2.2	Absencia vedomosti	— 106
3.7.2.2.3	Pasivita (neutralita) poskytovateľa	— 111
3.7.2.2.4	Falošné podmienky	— 112
3.7.2.3	Predmet ochrany bezpečného prístavu	— 114
3.7.2.4	Podmienky udržania bezpečného prístavu	— 115
3.7.2.4.1	Kto je teda oprávnený podať oznámenie?	— 116
3.7.2.4.2	Aké určité musí byť oznámenie?	— 117
3.7.2.4.3	V akej dobe má poskytovateľ reagovať?	— 118
3.7.2.4.4	Akým spôsobom reagovať na oznámenie?	— 119
3.7.2.4.5	Komu doručiť oznámenie do dispozície?	— 119
3.7.2.4.6	Spoločenský problém	— 119
3.7.2.5	Po strate bezpečného prístavu	— 120
3.7.2.6	Česká úprava	— 121
3.7.2.7	Slovenská úprava	— 122
3.7.2.8	Vzorová úprava	— 125
3.7.3	Mere conduit	— 126

3.7.3.1	Technický spôsob fungovania služby	— 126
3.7.3.2	Podmienky nadobudnutia bezpečného prístavu	— 127
3.7.3.3	Predmet ochrany bezpečného prístavu	— 127
3.7.3.4	Podmienky udržania bezpečného prístavu	— 128
3.7.3.5	Po strate bezpečného prístavu	— 129
3.7.3.6	Česká úprava	— 129
3.7.3.7	Slovenská úprava	— 130
3.7.3.8	Vzorová úprava	— 131
3.7.4	Caching	— 132
3.7.4.1	Technický spôsob fungovania služby	— 133
3.7.4.2	Podmienky nadobudnutia bezpečného prístavu	— 134
3.7.4.3	Predmet ochrany bezpečného prístavu	— 135
3.7.4.4	Podmienky udržania bezpečného prístavu	— 136
3.7.4.5	Strata bezpečného prístavu	— 137
3.7.4.6	Česká úprava	— 137
3.7.4.7	Slovenská úprava	— 138
3.7.4.8	Vzorová úprava	— 139
3.7.5	Zákaz všeobecnej povinnosti monitorovať	— 140
3.7.5.1	Česká a slovenská úprava	— 143
3.7.5.2	Vzorová úprava	— 144
3.8	Služby mimo vylúčenia zodpovednosti	— 145
3.8.1	Pasívne služby	— 145
3.8.1.1	Doménová autorita	— 146
3.8.1.2	Doménový registrátor	— 149
3.8.1.3	Internetové vyhľadávanie	— 149
3.8.1.4	Usenet	— 151
3.8.1.5	Platobné služby	— 151
3.8.2	Aktívne služby	— 151
3.8.2.1	Aktívny hosting	— 152
3.8.2.2	Spracovanie cudzieho obsahu	— 154
3.8.2.3	Prednastavené aplikácie	— 155
3.8.2.4	Zhrnutie prístupov	— 156
3.9	Problematika technického filtrovania	— 157

4. Súčinnosť nevinného poskytovateľa – 163

4.1	Predbežné opatrenie	— 163
4.2	Zdržovací a odstraňovací nárok	— 164
4.2.1	Právo duševného vlastníctva	— 164
4.2.1.1	Česká úprava	— 167
4.2.1.2	Slovenská úprava	— 168
4.2.2	Ochrana osobnosti	— 169

- 4.2.3 Nekalá súťaž — 170
- 4.3 Informačný nárok — 171
  - 4.3.1 Právo duševného vlastníctva — 172
    - 4.3.1.1 Slovenská úprava — 174
    - 4.3.1.2 Česká úprava — 178
  - 4.3.2 Ochrana osobnosti — 180
  - 4.3.3 Nekalá súťaž — 180

5. Cezhraničné súvislosti – 183

- 5.1 Právomoc, rozhodné právo a hmotného právo — 183
  - 5.1.1 Právomoc — 183
  - 5.1.2 Aplikovateľné právo — 186
  - 5.1.3 Hmotné právo — 187
- 5.2 Únijné zmiernenie zodpovednosti — 188
  - 5.2.1 Služba informačnej spoločnosti — 189
  - 5.2.2 Sídlo na území niektorého z členských štátov EÚ — 189
  - 5.2.3 Koordinovaná oblasť — 190
  - 5.2.4 Absencia výluky — 191
  - 5.2.5 Mechanizmus — 192
  - 5.2.6 Možnosť prelomenia princípu — 192
  - 5.2.7 Česká úprava — 194
  - 5.2.8 Slovenská úprava — 194
  - 5.2.9 Vzorová úprava — 195

6a. Zhrnutie – 199

- 6.1 Poskytovanie pripojenia na internet — 199
- 6.2 Doménová autorita a registrátori — 199
- 6.3 Webhosting — 199
- 6.4 Úložisko súborov — 200
- 6.5 Aukčné platformy — 200
- 6.6 Sociálne siete — 200
- 6.7 Diskusné fóra — 201
- 6.8 Blogové platformy — 201
- 6.9 RSS redistribúcia — 201
- 6.10 Internetové vyhľadávače — 202

6b. Summary – 205

- Liability on the Internet according to the Czech and Slovak law — 205

7. Prehľad literatúry – 209

- 7.1 Knižná literatúra — 209

7.2 Časopisecká literatúra — 211

7.3 Iné zdroje — 214

8. Prehľad judikatúry – 219

8.1 Judikatúra SDEÚ — 219

8.2 Judikatúra ESLP — 220

8.3 Judikatúra európskych národných súdov — 220

8.3.1 Česko a Slovensko — 220

8.3.2 Francúzsko — 221

8.3.3 Írsko — 223

8.3.4 Nemecko — 223

8.3.5 Rakúsko — 225

8.3.6 Španielsko — 225

8.3.7 Švédsko — 226

8.3.8 Taliansko — 226

8.3.9 Veľká Británia — 226

8.4 Judikatúra súdov USA — 227

8.5 Judikatúra austrálskych súdov — 229

— Obsah

Skratky

ABGB – rakúsky občiansky zákonník (*Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch*)

AutZČR – zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorskom, o právech súvisiacich s právom autorským a o zmene niektorých zákonov (autorský zákon)

AutZSR – zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon)

BGB – nemecký občiansky zákonník (*Bürgerliches Gesetzbuch*)

BGH – nemecký Spolkový najvyšší súd (*Bundesgerichtshof*)

Brusel I - nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach

BVerfG – nemecký Spolkový ústavný súd (*Bundesverfassungsgericht*)

ChartaEÚ - Charta základných práv Európskej únie (2007/C 303/01)

LZPaS - usnesení predsedníctva České národní rady o vyhlásení Listiny a základných práv a slobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, predpis č. 2/1993 Sb.

ObčZČR – zákon č. 89/2012 Sb. občiansky zákonník

ObčZSR – zákon č. 40/1964 Zb. občiansky zákonník

OGH – rakúsky Najvyšší súd (*Der Oberste Gerichtshof*)

OSŘ – zákon č. 99/1963 Sb. Občianský soudní řád

PatZČR - zákon č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích

PatZSR – zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon)

Rím II - nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady ES č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky

NSČR – Najvyšší súd ČR

NSSR – Najvyšší súd SR

SEO – smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode

SDEÚ – Súdny dvor Európskej Únie

TrZČR – zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

TrZSR – zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon

ÚSČR – Ústavný súd ČR

ÚSSR – Ústavný súd SR

ÚstavaSR – ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky

ZEO – zákon č. 22/2004 Z.z. o elektronickom obchode

ZMPŠČR – zákon č. 91/2012 Sb. o mezinárodním právu soukromém

ZMPŠaPSR – zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

ZSIS – zákon č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnost

Úvodné slovo

Vážení čitatelia,

do rúk sa Vám dostáva publikácia, ktorá ponúka systematický pohľad na otázku *civilnej* zodpovednosti za vlastný a cudzí obsah na internete.

Otázka zodpovednosti poskytovateľov zohráva kľúčovú rolu v dnešnej informačnej spoločnosti, v ktorej sa mnoho služieb, našich osobných prejavov, či záujmov presúva do tzv. online sveta. Pri všetkých týchto činnostiach sa spoliehame na správanie sa poskytovateľov služieb, ktorí naše konanie umožňujú a umocňujú. Bez toho, aby títo poskytovatelia sami mali „jasno“ v tom, kedy na nich číha zodpovednosť, nemôžeme budovať riadnu informačnú spoločnosť. Bez existencie jasnejších hraníc sa totiž poskytovatelia môžu buď zbytočne báť zastať vlastných užívateľov, alebo byť úplne neochotní pomôcť držiteľom práv. Ani jedna z týchto situácií nie je z hľadiska kultivovania kyberpriestoru ako priestoru pre nové inovácie a kultúru optimálna.

Slovenská a česká jurisprudencia má žiaľ len málo skúseností s aplikáciou tu prezentovaných princípov. Ak opomeniem doménovú judikatúru, doteraz je mi známe v oblasti *civilnej zodpovednosti za cudzí obsah* len jedno slovenské (*Stacho v. Klub Strážov*) a dve české rozhodnutia (*Prolux a Share-rapid.cz*). Preto som systematiku výkladu čiastočne podrobil zozbieraným skúsenostiam z *civil law* jurisdikcií, ktorých úpravu zodpovednosti poskytovateľov poznám lepšie (najmä Nemecko). Držal som sa pritom stále českej a slovenskej štruktúry inštitútov deliktneho práva. Mnohé z delení, ktoré tu ponúkam nie sú súčasťou literatúry a nevyplývajú ani priamo z normatívneho textu. Cieľom publikácie nie je ponúknuť jediné správne riešenie, ale skôr ukázať možnú cestu a jej tvar.

Už z používanej dichotómie cudzieho a vlastného obsahu, ako aj používania viacerých príkladov, môže byť zrejmé, že publikácia chce mať *širší edukačný charakter*. Je síce naďalej určená predovšetkým právnikom, výklad som sa však snažil viesť čo najviac „populárne“ tak, aby si aj neprávnik pri prečítaní dokázal osvojiť niektoré vedomosti. Práca je teda štylizovaná ako príručka pre oboch, „pozorného“ a „rýchleho“ čitateľa. Aj diskusiu som sa preto snažil viesť akoby na dvoch osobitných úrovniach. Jednu s odborne náročným „pozorným“ čitateľom, ktorý má záujem preniknúť do hlbších tajov problematiky a prípadne polemizovať s mojimi závermi, druhú s formulačne a obrazovo náročným „rýchlym“ čitateľom, ktorý má záujem zorientovať sa v problematike a zhruba zhodnotiť základné súvislosti vďaka početným príkladom a jasnej štruktúre publikácie.

Verím, že táto publikácia prinesie na slovenskom a českom trhu aspoň chýbajúce *pevné súradnice* do spoločenskej a právnej diskusie o zodpovednosti poskytovateľov. Dnes sa totiž v argumentácií niektorých kolegov stretávam aj s nepochopením základných premis zodpovednosti, účelov jednotlivých inštitútov, a taktiež s nedostatočnou znalosťou domáceho deliktneho práva. Ostatne niet sa v tomto smere čomu čudovať, keď zodpovednosti poskytovateľov sa podľa mojich vedomostí doteraz bližšie venovali len dve publikácie – *Internet a autorské právo* (2003) od Jiřího Čermáka a *Právo na Internetu* (2007) od Radima Polčáka a aj domáce deliktne právo je od čias prof. Lubyho zo zvláštnych dôvodov akosi zanedbávané. Keďže dnešnej situácii (dez)informovanosti zaiste „napomáhajú“ aj nekvalitné národné transpozície smernice o elektronickom obchode, čitateľovi som sa snažil za každou kapitolou predstaviť aj referenčné (vzorové) znenie takýchto ustanovení.

Záverom by som ešte rád poďakoval dvom skvelým recenzentom tejto knižky: Doc. JUDr. Kristiánovi Csachovi a Doc. JUDr. Radimovi Polčákovi. Obaja zásadným spôsobom ovplyvnili jej obsah nie len prostredníctvom svojich podrobných recenzičných posudkov, ale aj cestou formovania môjho právneho myslenia ako moji mentori počas štúdií v Košiciach a Brne. Ak sa v tejto knihe niekedy rozchádzam s ich názormi, je to len ďalší dôkaz o ich pedagogických kvalitách. Moja vďaka tiež patrí všetkým mojím priateľom, ktorí k zlepšeniu knižky prispeli svojim pozorným pripomienkovaním pôvodného manuskriptu. Osobitné „ďakujem“ si zaslúži predovšetkým moja polovička Lucka, ktorá jeho čítaním strávila nespočetné hodiny v snahe ponúknuť čitateľovi čo najlahšie stráviteľný text.

Vždy privítam akúkoľvek spätnú väzbu zo strany čitateľov, resp. používateľov tejto knižky. Vy totiž dokážete najlepšie odhaliť jej slabé a silné miesta, prípadne miesta kde by ste si želali do budúcnosti viac výkladového priestoru. Ak sa v publikácií nachádzajú vecné chyby, sú zrejme moje a budem rád ak ma na nich upozorníte (napr. cez www.husovec.eu).

Prajem Vám príjemné čítanie.

Martin Husovec

Mníchov, 27. marca 2014

1. Úvodné poznámky

— 1. Úvodné poznámky

1. Úvodné poznámky – 31

- 1.1 Musí, nesmie alebo môže? — 32
- 1.2 Komparatívna poznámka — 33
- 1.3 Štruktúra zodpovednostných inštitútov — 35

1. Úvodné poznámky

V roku 2009 prispel internet približne 3,3 a 3,6 percentami do slovenského a českého hrubého domáceho produktu¹, čo predstavuje 2,3 a 4,7 miliárd eur. Je to hodnota vyššia ako tá, ktorou prispieva do našich ekonomík bankový sektor. Internet navyše prispieva aj *nepriamo* do ostatných sektorov nášho hospodárstva². Zvyšovaním produktivity a zlepšovaním fungovania trhu prináša nie len nové inovácie, ale aj skvalitňuje existujúce služby, zlacňuje ich sprehľadňovaním trhu a v konečnom dôsledku tiež umocňuje možnosť voľby jednotlivca.

Medzičlánkom tohto dôležitého organizmu sú práve poskytovatelia rôznych služieb a infraštruktúry. Je prirodzené, že podobne ako v iných oblastiach ľudského podnikania, aj oni musia niesť určité dopady nezamýšľaných dôsledkov svojho fungovania. Mnohé z nich totiž slobodný trh a ním nastolený „spontánny poriadok“ nedokáže zaistiť. Právo sa potom aj vytváraním zodpovednostného rámca v podstate len snaží motivovať ich k určitému správaniu, ktoré lepšie odráža pestré záujmy spoločnosti. Ak preto musí poskytovateľ vynaložiť nemalé prostriedky na to, aby chránil práva iných jednotlivcov, nie je to z dôvodu akejsi potreby mstíť sa úspešným, ale preto, že bez založenia zodpovednosti by mnoho poskytovateľov nemalo vôbec záujem internalizovať (zvnútorniť) negatívne vonkajšie dopady svojho fungovania. Služby by tak boli poskytované pod skutočné náklady, pretože ich cena by nezohľadňovala aj ostatné „spoločenské výdavky“ na službu. Založenie zodpovednosti tak má za cieľ motivovať poskytovateľov zohľadniť tieto skutočnosti a čo najlacnejšie im predchádzať.

A skutočne, spoločnosť sa v zásade nemá problém zhodnúť na potrebe *nejakej* prevencie zo strany poskytovateľov. Nedokáže sa len častokrát zhodnúť na jej *nevyhnutnej miere*. Čo presne je ešte efektívne, alebo spravodlivé, vidia totiž rôzne záujmové skupiny odlišne. Právna regulácia súkromnoprávnej zodpovednosti musí nájsť istý konsenzus medzi týmito často aj protichodnými záujmami. Ten sa predovšetkým formuje v *medzných prípadoch*, kedy jedna skupina žiada pre seba ešte o trochu viac než mala doteraz. A práve tam musíme ako spoločnosť smerovať svoju pozornosť.

Redukovať celú tému len na otázku inovácií a ekonomického pokroku by však bolo nesprávne. Internet je totiž aj *nový kultúrny priestor*, kde sa čoraz viac bude odohrávať politický, rodinný ako aj profesný život jednotlivca. Ba čo viac, ako vidieť dnes vo svete, internet nám pomáha katalyzovať celkové *spoločenské zmeny*, ktoré iba pár rokov dozadu neboli mysliteľné. Jeho technológia a usporiadanie sa čoraz viac stáva aj otázkou vykonávania politickej moci nad ostatným „offline“ svetom. Nečudo preto, že aj problematika základných práv a slobôd bude aj vo výklade tejto knižky neraz na pretrase.

Ak totiž niekto dnes žaluje poskytovateľa o odstrihnutie jeho vlastných spotrebiteľov od internetu, alebo keď má byť poskytovateľ diskusného fóra zodpovedný za investigatívnu žurnalistiku amatérskych blogerov, iste sa naskytá otázka, či, resp. kedy vôbec je takéto vymáhanie práv ešte namieste.

1 Pozri štúdie Boston Consulting Group vypracované na základe objednávky spoločnosti Google - dostupné na www.zemeinternetova.cz a www.onlinesanca.sk.

2 OECD. The Role of Internet Intermediaries in Advancing Public Policy Objectives. OECD Publishing, 2011.

Preto ani táto knižka nemôže ingorovať, že internet ako nový kultúrny priestor musí byť nie len efektívnym nástrojom na dosahovanie ekonomických cieľov ľudstva, ale rovnako musí jeho organizácia odrážať aj naše hodnoty spravodlivosti a férovosti, na ktorých sme dodnes budovali našu demokratickú „offline“ spoločnosť³. Iba tak môžeme totiž zabezpečiť, že sa aj otázka zodpovednosti poskytovateľov nezvrhne v akýsi asymetrický vývoj, v ktorom neslobodný online svet pohltí aj ten náš fyzický okolo nás.

1.1 Musí, nesmie alebo môže?

Poskytovatelia služieb, podobne ako ostatní jednotlivci, môžu konať, čo nie je zákonom zakázané a nemožno ich zároveň nútiť, aby konali niečo, čo im zákon neukladá (čl. 2(3) LZPaS, čl. 2(3) ÚstavySR). Je teda úlohou zákona, aby vymedzil spoločenskú úlohu poskytovateľov. Vo *vzťahoch so štátom* upravujú rozsah týchto úloh zákony stanovujúce právomoc jeho orgánov. V *súkromnoprávných vzťahoch*, kde jednotlivci stoja proti sebe ako rovný s rovným, je rozsah toho, čo od seba môžu navzájom žiadať, vymedzený ako obsah akýchsi *nárokov*. Tie umožňujú, že ak *dlžník* nejakého správania dobrovoľne neplní to, čo by mal, môže veriteľ prekonať jeho odpor tým, že si na pomoc privolá orgány verejnej moci (najmä súdy).

Zodpovedanie otázky, či poskytovateľ niečo držiteľovi práv *musí* (dlží) alebo len *môže* (nedlží), teda záleží od toho, či tento držiteľ práv má alebo nemá voči nemu nárok na určité správanie. Ak by zákon napríklad nestanovoval, že poskytovateľ musí vydať určité údaje o svojich užívateľoch držiteľovi autorských práv, ktorý o ne požiada, poskytovateľ by tieto údaje na žiadosť vydať nemusel, no mohol.

Povinnosť pritom nemusí znieť len na pozitívne konanie. V niektorých prípadoch poskytovateľ nemá voľbu svojho správania, pretože zákon mu vyslovene predpisuje, že niečo *nesmie*⁴, t.j. „musí nekonať“. Ak zákon napríklad hovorí, že osobné údaje svojich užívateľov môže spracovať bez ich súhlasu len v určitých prípadoch, ktoré nespádajú na jeho situáciu, *nesmie* tieto údaje sprístupniť bez ich súhlasu.

Stať sa ale môže, že poskytovateľ zdanlivo zároveň *musí* aj *nesmie*. Napríklad, ak poskytovateľ *musí* odhaliť identitu jeho užívateľa, lebo držiteľovi práv prísluší všeobecne nárok na určité informácie, no na strane druhej, poskytovateľ *nesmie* tieto osobné údaje vydať, lebo by tým porušil úpravu o ochrane osobných údajov. Takýto rozpor ale môže byť len zdanlivý. Právny poriadok totiž vo svojej celistvosti musí poskytnúť *iba jednu odpoveď* na to, čo je zákonom zakázané, resp. čo zákon ukladá. V prípadoch, kedy „musí“ a „nesmie“ navzájom kolidujú, aplikácia rôznych výkladových pravidiel⁵ pomáha nájsť túto jedinou odpoveď.

3 Pozri Article 19. Internet intermediaries: Dilemma of Liability. London, 2013; Internet Rights & Principles Coalition. The Charter of Human Rights and Principles for the Internet. Internet Governance Forum, 2013; Joint Declaration on Freedom of Expression and the Internet. International Mechanisms for Promoting Freedom of Expression. 2011.

4 Nesmie je v podstate len inak formulované „musí“ – napríklad „nesmie vydať údaje“ je to isté ako musí nevydať údaje.

5 Ako napríklad „nový zákon ruší zákon starší“ (*lex posterior derogat legi priori*), „špeciálny zákon ruší zákon všeobecný“ (*lex specialis derogat legi generali*), či prednosť má výklad, ktorý šetrí ľudské práva (ústavnokonformný výklad), a pod.

Táto knižka svojím výkladom zodpovednostných inštitútov napomáha zodpovedať otázku, *kedy má poskytovateľ akú povinnosť*, t.j. kedy niečo *musí a nesmie*. Tam kde neexistuje žiadna takáto zákonná povinnosť, je len na uvážení poskytovateľa, ako sa bude správať. Všade tam poskytovateľ teda *môže*⁶.

1.2 Komparatívna poznámka

Súčasný systém súkromnoprávnej zodpovednosti poskytovateľov sa vyvinul *čistočne* ako reakcia na ranú judikatúru, ktorá s novou technológiou a jej aktérmi rozhodne nezaobchádzala v rukavičkách⁷. Zákonodárna iniciatíva najprv v USA a potom v Európe priniesla určitý kompromis vo forme, ktorú v tejto knihe prezentujeme v časti vylúčenia zodpovednosti (časť 3.7). Zdanlivo podobné legislatívne riešenia tak mali zblížovať právne poriadky. Toto očakávanie sa bohužiaľ ukázalo ako príliš optimistické. Zasadenie bezpečných prístavov ako akéhosi *common law* telesa do rôznych právnych poriadkov sveta viedlo a stále vedie k rozporuplným výsledkom. Dokonca aj základný cieľ smernice 2000/31/ES o elektronickom obchode – snaha predísť striktnej zodpovednosti poskytovateľov – sa ukazuje ako nedosiahnutý. Deliktne právo síce musí ustúpiť únijnému vylúčeniu deliktnej zodpovednosti, no únijný rámec je rôzne obchádzaný národnými konceptami „vlastného obsahu“ alebo negatívnou ochranou, resp. obligatívnou povinnosťou súčinnosti. Už len v krajinách EÚ, kde sa predpokladá akási väčšia miera vzájomného zosúladenia právnych poriadkov, priniesla preto spoločná smernica menej harmonizácie ako sa predpokladalo.

Tento aspekt robí poctivú komparatívnu prácu v tejto oblasti náročnou. Zoberme si tri krajiny, ktoré budeme v tejto publikácii bežne používať na ilustráciu a odkazovať na ne – USA, Nemecko a Veľká Británia. Ak chceme hľadať dôvody vzniku *deliktnej a inej zodpovednosti* poskytovateľov v týchto krajinách natrafíme na nasledovný problém.

- USA svoju reguláciu poskytovateľov stavia predovšetkým na rozšírenej doktríne nedbanlivostného účastníctva⁸ na delikte (*contributory liability*)⁹ a zodpovednosti za pomocníkov, resp.

6 V zóne „môže“ sa však častokrát poskytovatelia vzniknú zmluvne alebo deklaračne zaväzovať k určitej spolupráci nad rozsah zákonne nevyhnutného. Pozri napríklad americké Memorandum of Understanding – 2013 (Center for Copyright Information) and európske Memorandum of Understanding on the Sale of Counterfeit Goods via the Internet – 2011 (iniciované Európskou Komisiou).

7 Napr. rozhodnutie Stratton Oakmont, Inc. v. Prodigy Services Co., 1995 WL 323710 (N.Y. Sup. Ct. 1995), ktorý dospel k záveru, že poskytovateľ internetového fóra je „publisher“ podľa *common law* alebo prípad pána Somm, ktorý bol odsúdený na dva roky v trestnom konaní za distribuovanie detskej pornografie na serveroch spoločnosti CompuServe Nemecko (rozhodnutie miestneho súdu v Mníchove, CompuServe, sp. zn. 8340 Ds 465 Js 173158/95, dostupné <http://www.kuner.com/data/reg/somm.html>)

8 Ide len o určitú odrodu nášho účastníctva. Americké deliktne právo pozná aj všeobecné účastníctvo (*aiding and abetting*). Pozri viac BARTHOLOMEW, Mark., MCADRLE, Patrick. *Causing Infringement*. *Vanderbilt Law Review*. 2011, č. 64, str. 675–698.

9 Pozri základné autority *Gershwin Publishing Corp. v. Columbia Artists Management, Inc.* 443 F.2d 1159 (2d Cir. 1971), *Sony Corp. of America v. Universal City Studios, Inc.*, 464 U.S. 417 (1984), a *℗ M Records, Inc. v. Napster, Inc.* 239 F.3d 1004, 1022 (9th Cir. 2001) a *Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc. v. Grokster Ltd.*, 125 S. Ct. 2764 (2005) –

použitú osobu (*vicarious liability*)¹⁰, pričom dlhodobo v oblasti práva duševného vlastníctva neaplikuje klasický delikt protiprávnej omisie (*tort of negligence*)¹¹. Argumenty amerických súdov sú však v mnohom na nerozoznanie od tohto posledne menovaného „deliktu“¹² a v mnohých prípadoch sa kontúry pôvodných *common law* conceptov jednoducho strierajú pri potrebe prispôbovať sa novým technologickým výzvam. V autorskom práve, kde sa aplikujú bezpečné prístavy podľa Digital Milenium Copyright Act súdy často krát po ich strate ani ďalej len netestujú dôvody vzniku zodpovednosti¹³. Vydávanie súdnych príkazov voči deliktuálne nezodpovedným subjektom je veľmi limitované.

- Veľká Británia sa všeobecne spolieha na inštitút spoločnej zodpovednosti (*joint tortfeasorship*)¹⁴. Ten do istej miery obsahuje jednak zodpovednosť za pomocníkov, resp. použitú osobu (*vicarious liability*)¹⁵ a tiež čiastkovú doktrínu účastníctva (*accessory liability*)¹⁶. Popri nich britské právo používa v rámci spoločnej zodpovednosti ešte viac izolované koncepty ako napríklad „schvaľovanie porušenia“ (*authorization of an infringement*), ktoré je pôvodne *common law* doktrínou, no z časti už aj „zákonným deliktom“ (napr. v oblasti autorského práva).¹⁷ Zároveň pravidlá ekvity a aj niektoré právne predpisy výslovne umožňujú vydávanie súdnych príkazov aj proti deliktuálne nezodpovedným subjektom.¹⁸ Tie majú často krát skôr súčinnosť a nesankčný charakter.
- Nemecko je azda komparatívne najnáročnejšie, no zároveň aplikačne najbohatšie. Deliktná zodpovednosť je v oblasti práva duševného vlastníctva až podivuhodne „vyprázdnená“ úzkou doktrínou účastníctva na delikte (*Teilnehmerschaft*), ktoré vyžaduje úmysel¹⁹.

---

doktrína inducement spadá tiež do *common law* účastníctva na delikte.

10 Pozri základné authority *Shapiro, Bernstein & Co. v. H.L. Green Co. Screen Gems-Columbia Music, Inc. v. Mark-Fi Records, Inc.*, 256 F. Supp. 399 (S.D.N.Y. 1966), *Davis v. E.I. DuPont de Nemours & Co.*, 240 F. Supp. 612 (S.D.N.Y. 1965) a *In re Aimster Copyright Litig.*, 334 F.3d 643 (7th Cir. 2003).

11 Pozri základné authority *United States v. Carroll Towing Co.* 159 F.2d 169 (2d. Cir. 1947), *Trimarco v. Klein Ct. of App. of N.Y.*, 56 N.Y.2d 98, 436 N.E.2d 502 (1982) a *Summers v. Tice*, 33 Cal.2d 80, 199 P.2d 1 (1948).

12 MCKENNA, Mark. Probabilistic Knowledge of Third-Party Trademark Infringement. *Stanford Technology Law Review (STLR)*. 2011, č. 10.

13 BRETAN, Jennifer. Harboring Doubts about the Efficacy of 512 Immunity under the DMCA. *Berkeley Tech. L.J.* 2003, č. 43, str. 60 a nasl.

14 Pozri CARTY, Hazel. Joint tortfeasance and assistance liability. *Legal Studies*. 1999, č. 19, str. 489-514; LIEVENS, Dennis. eBay's Accessory Liability for Counterfeiting – Why Joint Tort Liability Just Doesn't Cut the Mustard. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*. 2011, str. 506. BARAZZA, Stefano. Secondary liability for IP infringement: converging patterns and approaches in comparative case law. *Journal of Intellectual Property Law & Practice*. 2012, č. 1.

15 Pozri napr. *The Koursk* [1924] P 140, *Central Motors (Glasgow) Ltd -v- Cessnock Garage and Motor Co* 1925 SC 796, *Bugge -v- Brown* (1919) 26 CLR 110 a *Beard -v- London General Omnibus Company* [1900] 2 QB 53; [1900-3] All ER Rep 112; [1900] LJQB 895; [1900] 83 LT 362; [1900] 48 WR 658; [1900] 16 TLR 499.

16 Pozri základné authority *CBS Songs Ltd v Amstrad Consumer Electronics Plc* [1988] UKHL 15 (12 May 1988), *C. Evans & Sons Ltd. v. Spritebrand Ltd. and another* [1985] a *PLG Research Ltd v Ardon International Ltd* [1993] FSR 197, 225. Pre konanie ekonomicky prepojených osôb pozri *Cosmetic Warriors Ltd & Anor v amazon.co.uk Ltd & Anor* [2014] EWHC 181 (Ch).

17 Pozri článok 97a Copyright Designs and Patents Act 1988.

18 Pozri napr. autoritu *Norwich Pharmacal Co. & Others v Customs and Excise Commissioners* [1974] AC 133.

19 Pozri napr. rozhodnutie BGH, sp. zn. 4 StR 321/05.

V oblasti nekalej súťaže a patentového práva je však zároveň uplatňovaná aj doktrína protiprávnej omisie²⁰. Pre ostatné práva duševného vlastníctva je nateraz z podivuhodných dôvodov odmietaná prvým senátom BGH²¹, a to napriek veľkej kritike v odbornej literatúre²². Drvivá väčšina prípadov tak v skutočnosti nie je riešená cez deliktne právo, ale cez vecnoprávnu negatívnu ochranu (*Störerhaftung*)²³. Tým pádom táto vo veľkej miere supluje „podvýživené“ deliktne právo.

Ako vidieť z tohto bleskového exkurzu, porovnávanie výsledkov aplikácie je nesmierne náročné. Ak chce napríklad britský právnik porovnať právny základ a argumenty v otázke žalôb o zablokovanie webstránok proti poskytovateľom pripojenia na internet, zistí, že napríklad nemecký koncept zároveň „obsahuje“ aj prípady, ktoré on bežne nerieši ako akúsi súčinnosť, ale priamo ako sankčnú delikttnú zodpovednosť. A naopak, nemecký právnik sa bude čudovať k čomu vôbec prirovnáť v nemeckom práve koncept schvaľovania porušenia. Americký právnik zas vôbec nebude rozumieť možnosti vydávať „nepomenované“ súdne príkazy proti deliktne nezodpovedným poskytovateľom. Nehovoriac už o tom, že doktríny účastníctva majú vo všetkých troch krajinách síce podobnú (pôvodnú) myšlienku, no úplne iný obsah.

Takéto problémy bude mať samozrejme aj slovenský alebo český právnik. A hoci prípadne s každou jurisdikciou nájde aj určitý spoločný koncept, je ťažké jednoducho prirovnávať obsah týchto konceptov navzájom. Táto práca preto väčšmi pracuje so zahraničnou *argumentáciou* a jej podliehajúcimi *právnymi princípmi*, než so samotnými konceptami cudzích jurisdikcií. Výnimkou v tomto smere sú len osobitné výseky nemeckého civilného práva, použitie ktorých sa ale vždy snažíme bližšie aj zdôvodniť v texte.

1.3 Štruktúra zodpovednostných inštitútov

Deliktne právo je založené na jednom základnom pravidle, z ktorého existujú výnimky. A síce, že *každý zodpovedá sám iba za svoje vlastné konanie*²⁴. Z neho možno odvodiť menej explicitné pravidlo, podľa ktorého v zásade *nik nezodpovedá za cudzie konanie*. Táto knižka však bude najmä o prípadoch, keď toto pravidlo akoby zdanlivo neplatí. A teda o prípadoch, kedy

20 Pozri rozhodnutia BGH vo veci *Jugendgefährdende Medien bei eBay*, sp. zn. I ZR 18/04 (nekalá súťaž) a *MP3-PlayerImport*, sp. zn. Xa ZR 2/08 (patentové právo).

21 Pozri rozhodnutia *Internet-Versteigerung III*, sp. zn. I ZR 73/05, *Cybersky*, sp. zn. I ZR 57/07, *pcb*, sp. zn. I ZR 139/07, *Partnerprogramm*, sp. zn. I ZR 109/06, *Sommer unseres Lebens*, sp. zn. I ZR 121/08, *AnyDVD*, sp. zn. I ZR 191/08, *Kinderhochstühle im Internet*, sp. zn. I ZR 139/08, *Automobil-Onlinebörse*, sp. zn. I ZR 159/10, *Stiftparfüm*, sp. zn. I ZR 57/09, *regierung-oberfranken.de*, sp. zn. I ZR 131/10, *Basler Haar-Kosmetik*, sp. zn. I ZR 150/09, *Clinique happy*, sp. zn. I ZR 235/10.

22 Napr. WALTER, Andreas. *Störerhaftung bei Handeln Dritter*. Peter Lang Verlag, 2011; LEISTNER, Matthias. *Störerhaftung und mittelbare Schutzrechtsverletzung*. GRUR-Beil. 2010, č. 1; SCHAPIRO, Leo. *Unterlassungsansprüche gegen die Betreiber von Internet-Auktionshäusern und Internet-Meinungsforen. Zugleich ein Beitrag zugunsten einer Aufgabe der Störerhaftung im Urheber-, Marken- und Wettbewerbsrecht*. Mohr Siebeck, 2011;

23 Pozri časť 4.2.2.

24 CSACH, Kristián a kol. *Profesijná zodpovednosť. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone vybraných činností s akcentom na europeizáciu deliktneho práva*. 1. vydanie. Košice: UPJŠ, 2011. str. 151.

poskytovateľ zodpovedá aj za cudzie konanie – konanie svojich užívateľov alebo tretích osôb, od ktorých pochádza ním použitý obsah. To je však len dosť povrchné čítanie súvislostí, pretože prísne vzaté, aj v týchto prípadoch dotknutý subjekt zodpovedá, hoc vzdialene, za konanie vlastné. Ak teda rodič zodpovedá za svoje deti, zodpovedá v skutočnosti za vlastné konanie spočívajúce v tom, že svoje deti nedostatočne strážil²⁵. Práve preto v tejto publikácii pracujeme radšej s delením na *zodpovednosť za vlastný a zodpovednosť za cudzí obsah*. Táto skutková dichotómia nám umožňuje kategorizovať prípady, pri ktorých by sme sa v kontexte konania veľmi rýchlo zamotali.

1. *Zodpovednosťou za vlastný obsah* budeme označovať tri situácie, kedy je obsah „poskytnutý“ poskytovateľom, a nie treťou osobou:
  - i) *vytvorený obsah*,
  - ii) *prevzatý obsah* a
  - iii) *podhodенý obsah*.
2. *Zodpovednosťou za cudzí obsah* budeme označovať všetky situácie, kedy sú informácie poskytnuté od tretej osoby. Túto skupinu možno vnútorne členiť na poskytovanie:
  - a) *pasívnych služieb*, t.j. tie, ktoré používajú informácie poskytnuté od príjemcu služby a poskytovateľovo konanie vo vzťahu k nim je výlučne technické, automatické a pasívne. Pre pasívne služby buď:
    - i) *existuje bezpečný prístav* alebo
    - ii) *neexistuje bezpečný prístav*.
  - b) *aktívne služby*, t.j. tie, ktoré síce tiež používajú informácie poskytnuté od tretích strán, no poskytovateľovo konanie vo vzťahu k nim nie je výlučne technické, automatické a pasívne.

Zodpovednosť za vlastný obsah sa bude riadiť základným pravidlom, ktoré sme si predstavili na začiatku - *každý zodpovedá za svoje vlastné konanie*. V týchto prípadoch je totiž pracované s obsahom ako s vlastným, a preto sa za neho v zásade zodpovedá bezprostredne, t.j. ako priamy páchatel deliktu. Zodpovedajúca časť sa preto bude zaoberať zodpovednosťou za obsah ako *páchatel deliktu*.

Zodpovednosť za cudzí obsah sa potom bude riadiť komplikovanejším aplikovaním inštitútov ako účastníctvo na delikte, protiprávna omisia, a pod. Osobitný výklad v tejto časti bude venovaný inštitútu vylúčenia zodpovednosti, ktorý niektoré typy pasívnych poskytovateľov za určitých okolností vyslovene chráni voči zodpovednosti.

Naša kategorizácia na aktívne a pasívne služby nie je samoučelná. Nadväzujeme tu na úijné právo, konkrétne smernicu o elektronickom obchode (SEO), a jej výklad Súdny dvorom EÚ, keď do tejto kategórie zahrňame *len také činnosti poskytovateľa, ktoré sú „sprostredkovaním“* (odôvodnenie č. 42 SEO). Takéto triedenie nám umožní vylúčiť prípady mimo potenciálnej aplikovateľnosti smernice o elektronickom obchode, na ktoré úijné právo nekladie čo do vylúčenia zodpovednosti žiadne nároky²⁶. Zároveň nám hranica neutrálnosti poskytovateľa poskytuje aj hrubú čiaru na vymedzenie sa proti aktívnym službám.

25 Podobne CSACH, Kristián a kol. *Profesijná zodpovednosť*, str. 151.

26 Konanie ako „sprostredkovateľ“ podľa smernice o elektronickom obchode vyžaduje, aby bol poskytovateľ

Skôr ako začneme, treba však ešte upozorniť na jednu dôležitú vec. Niekedy sa môže stať, že hranica toho čo je vlastný obsah (a teda aj čo je potenciálne obsah cudzí) bude určená *rôzne na účely rôznych právnych oblastí*. Tak sa napríklad môže stať, že prevádzkovateľ inzercie na kľúčové slová (napr. Google AdWords) bude na účely známkoprávných kolízií zodpovedať iba ako za cudzí obsah, pretože podľa známkového práva nebude takzvané “používať ochrannú známku”, ale na účely práva na ochranu osobnosti bude zodpovedať ako za vlastný obsah, pretože súd bude považovať napríklad inzerentom kúpené kľúčové slovo aj za vlastný obsah poskytovateľa.

To je práve isté špecifikum páchania deliktov na internete, kedy nie je vždy jednoduché určiť či si poskytovateľ sám priamo “uzurpuje právo”, t.j. zasahuje do práva alebo nie. Zatiaľ čo v oblasti práv duševného vlastníctva bude táto otázka riešená ako výklad rozsahu jednotlivých oprávnení držiteľa práva, v oblasti otvorene koncipovaných noriem akou je ochrana osobnosti alebo vlastníckeho práva, pôjde o podstatne náročnejšiu kvalifikáciu.

---

neutrálny, t.j. aby jeho konanie bolo výlučne technické, automatické a pasívne. Kvalifikácia pod tento koncept úijného práva však ešte nezakladá vylúčenie zodpovednosti. Súdny ale aj v prípadoch, kedy činnosť služby nespadá pod jeden z tzv. bezpečných prístavov (skutkový podstat vylúčenia zodpovednosti), no ide o neutrálneho poskytovateľa, zvyknú prijímať riešenie obdobné bezpečným prístavom.

— 1. Úvodné poznámky

2. Zodpovednosť za vlastný obsah

— 2. Zodpovednosť za vlastný obsah

2. Zodpovednosť za vlastný obsah – 41

2.1 Vytvorený obsah — 43

2.2 Prevzatý obsah — 44

2.3 Podhodенý obsah — 45

2. Zodpovednosť za vlastný obsah

Poskytovateľ, ktorý poskytuje svoju službu zvyčajne pracuje s rôznym typom obsahu. Časť obsahu služby bude vytvorená priamo ním (napr. editorský článok) a iná bude vytvorená jeho užívateľmi (napr. komentáre k článkom). Rozhodnutie, či sa jedná o vlastný alebo cudzí obsah môže do veľkej miery závisieť od oblasti práva. Napríklad:

- ak sa otázka týka *autorských a súvisiacich práv*, pýtame sa, či poskytovateľ *sám použil dielo* jedným zo zákonom predpísaných spôsobov (napr. či dielo rozmnožil, sprístupnil verejnosti a pod.),
- ak sa otázka týka *známkových práv*, pýtame sa, či poskytovateľ *sám použil ochrannú známku* za podmienok, ktoré vyžaduje známkové právo (napr. či označil určitú časť služby v obchodnom styku ochrannou známkou určitým spôsobom),
- ak sa otázka týka *ochrany osobnosti*, pýtame sa, či poskytovateľ *sám zasiahol do osobnosti fyzickej osoby* (napr. či bol v jeho pôsobnosti vytvorený difamujúci odstavec)²⁷,
- ak sa otázka týka nekalej súťaže, pýtame sa, či poskytovateľ *sám konal nekalosúťažne* splňujúc podmienky nekalosúťažného práva (napr. či poskytovateľ sám užívateľov klamal o určitých skutkových okolnostiach pri poskytovaní služby a získal určitú nekalú výhodu v súťaži),
- ak sa otázka týka práva na ochranu osobných údajov, pýtame sa, či poskytovateľ *sám vykonáva funkciu tzv. prevádzkovateľa, resp. správcu* (controller) (napr. či poskytovateľ sám publikuje na webstránke osobné údaje tretej osoby),
- a tak ďalej.

V niektorých prípadoch môže byť odpoveď na vyššie položenú otázku vecou výlučne vnútroštátneho práva (napr. ochrana osobnosti FO alebo dobrej povesti PO), inokedy pôjde o otázku výkladu práva Európskej únie a zodpovedajúceho transpozičného predpisu (napr. autorské právo, známkové právo, právo na ochranu osobných údajov a pod.).

Uvedme si teda niekoľko ilustratívnych príkladov z judikatúry.

- Poskytovateľ, ktorý umožňuje tretím osobám inzerovať prostredníctvom kľúčových slov na svojej službe, ktoré prípadne zasahujú do práv k ochrannej známke, nepoužíva tieto známky sám v zmysle známkového práva (SDEÚ, *Google France C-236/08*, bod 105);
- Poskytovateľ, ktorý umožňuje tretím osobám nahrávať videá na svoju službu, ktoré prípadne zasahujú do autorských práv tretích osôb, nesprístupňuje sám videá verejnosti (§ 18 ods. 2 AutZČR)²⁸, resp. nevykonáva ich verejný prenos (§ 18 ods. 2 písm. h) AutZSR) v zmysle autorského práva²⁹;

27 Porovnaj doktrínu v americkom práve na ochranu osobnosti podľa § 581 Restatement (Second) of Torts, ktoré rozlišuje medzi „publisher“, „distributor“ a „conduit“ (Transmission of Defamation Published by Third Person: “(1) Except as stated in subsection (2), one who only delivers or transmits defamatory matter published by a third person is subject to liability if, but only if, he knows or has reason to know of its defamatory character.”).

28 Rovnako ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo*. Praha: Linde, 2003, str. 184.

29 Oficiálne vysvetlenie k článku 8 Zmluvy WIPO o autorskom práve uvádza: “It is understood that the mere provision of physical facilities for enabling or making a communication does not in itself amount to communication within the meaning of this Treaty or the Berne Convention”. Taktiež odôvodnenie č. 27 smernice 2001/29/ES uvádza “The mere provision of physical facilities for enabling or making a communication does not in itself amount to com-

— 2. Zodpovednosť za vlastný obsah

- Poskytovateľ webhosting-u, ktorý poskytuje priestor na ukladanie webstránok, ktoré prípadne zasahujú do autorských práv tretích osôb, nesprístupňuje sám diela verejnosti (§ 18 ods. 2 AutZČR)³⁰, resp. nevykonáva ich verejný prenos (§ 18 ods. 2 písm. h) AutZSR) v zmysle autorského práva;
- Poskytovateľ, ktorý umožní tretím osobám zverejniť komentáre pod článkom, ktoré prípadne zasahujú do osobnostných práv, neuskutočňuje sám zverejnením samotného komentára zásah do osobnostných práv (český prípad *Prolux*³¹, slovenský prípad *Stacho v. Klub Strážov*³², nemecký prípad *Blogger*³³, britský prípad *Metropolitan*³⁴);
- Poskytovateľ, ktorý umožňuje tretím osobám nahrávať videá na svoju službu, ktoré prípadne zasahujú do práva na ochranu osobných údajov tretích osôb, sám nevykonáva činnosť tzv. prevádzkovateľa, resp. správcu (controller) na účely zákona o ochrane osobných údajov (taliansky prípad *YouTube*³⁵);
- Poskytovateľ, ktorý sám zriadi hypertextové odkazy na autorskoprávne chránené dielo, nesprístupňuje toto dielo, resp. nevykonáva jeho verejný prenos podľa autorského práva, za podmienky, že dielo bolo pôvodne zverejnené na internete bez obmedzení (SDEÚ, *Svensson*, C-466/12);
- Poskytovateľ, ktorý umožňuje registráciu internetových domén prípadne zasahujúcich do práv majiteľa ochrannej známky, nepoužíva sám ochrannú známku tohto majiteľa (*Rover.sk*, *Shell.de*³⁶).

---

munication within the meaning of this Directive”.

30 Rozhodnutie Okresného súdu v Znojme, obalycd.cz, z dňa 24. júla 2002 (“Dle odstavce 3 tétož ustanovení se za sdělování nepovažuje pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování. V daném případě obžalovaný neprovozoval takové zařízení, neboť tímto byl server společnosti P.E.S. consulting s.r.o. Tvrzení obžalovaného, že kopie obalů na stránky neumísťoval, není relevantní, neboť tím, že vytvořil stránky právě za účelem výměny, publikace a s jeho vědomím mohly další osoby zasílat právě i kopie původních originálů, díla užíval a šířil.”) - rozhodnutie síce pravdepodobne nesprávne kvalifikovalo pozíciu poskytovateľa zdieľacej webstránky, postavenie poskytovateľa webhostingu bolo ale posúdené správne.

31 Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 3 Cmo 197/2010; publikované s komentárom v HUSOVEC, Martin. Krátky komentár k prípadu *Prolux*. *Revue pro právo a technologie*. 2011, č. 3, str. 40-42.

32 Rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19Co/35/2012; publikovaný s komentárom v HUSOVEC, Martin. KS Trenčín: Zodpovednosť poskytovateľa diskusného fóra za údajne difamačné príspevky tretích osôb. *Revue pro právo a technologie*. 2012, č. 6, str. 45-48.

33 Rozhodnutie BGH, sp. zn. VI ZR 93/10.

34 Poskytovateľ, ktorý je pasívny, nie je “publisher” podľa doktríny common law. *Pozri* napríklad rozhodnutie *Metropolitan International Schools Ltd. (t/a Skillstrain and/or Train2game) v Design Technica Corp (t/a Digital Trends) & Ors* [2009] EWHC 1765 (QB), odsek 36; tiež STALLA-BOURDILLON, Sophie. Liability Exemptions Wanted! Internet Intermediaries’ Liability under UK Law. *Journal of International Commercial Law and Technology*. 2012, roč. 4, č. 7, str. 290.

35 Rozhodnutie Corte di Cassazione, *YouTube*, sp. zn. 5107/14.

36 K tomuto názoru dospelo aj slovenského rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci *Rover.sk*, z dňa 12. júla 2007, sp. zn. 3 Obo 197/06, ktoré uvádza, že len držiteľ domény môže sám priamo zasiahnuť do práv majiteľa známky (súd sa bohužiaľ nezaoberal možným nepriamym zásahom), a preto nie je pasívne legitimovaný (*pozri* HUSOVEC, Martin. (eds.) *Doménová čítanka. Výber zo slovenských doménových rozhodnutí*. Košice: European Information Society Institute, 2013, str. 140). Paralelný názor zastáva aj nemecký Najvyšší spolkový súd (BGH), *pozri* napríklad rozhodnutie BGH, *shell.de*, i ZR 138/99. Dnes je už tento názor zrejmy aj z judikatúry SDEÚ, a síce rozhodnutia *Google*

A naopak:

- Poskytovateľ, ktorý zbiera prostredníctvom algoritmu obrázky z cudzích webstránok pre svoje vyhľadávanie, rozmnožuje a následne sprístupňuje dielo v zmysle autorského práva (nemecké rozhodnutia *Vorschaubilder I.* a *II.*³⁷);
- Poskytovateľ, ktorý zbiera prostredníctvom algoritmu obsah z cudzích webstránok pre svoje vyhľadávanie, sám vykonáva činnosť tzv. prevádzkovateľa, resp. správcu (controller) na účely zákona o ochrane osobných údajov (SDEÚ, *Google Spain C-131/12*);
- Poskytovateľ, ktorý sám zriadi hypertextové odkazy na autorskoprávne chránené dielo, sprístupňuje toto dielo, resp. vykonáva jeho verejný prenos, podľa autorského práva, ak toto dielo nebolo (napr. existencia paywall) alebo už nie je zverejnené na internete bez obmedzení (SDEÚ, *Svensson, C-466/12*);
- Poskytovateľ aplikácie alebo webovej stránky, ktorá umožňuje užívateľom agregovane vyhľadávať automobilové inzeráty na cudzích stránkach v reálnom čase, sám vyťažuje obsah databázy týchto inzerátov v zmysle databázového práva sui generis (SDEÚ, *Innoweb, C-202/12*);

Z vyššie uvedeného vyplýva, že vždy sa najprv musíme pozrieť na konkrétnu právnu oblasť, a síce na to, akú pozíciu pripisuje poskytovateľovi v danej situácii daná právna úprava. V prípade, ak by zaradením medzi *zodpovednosťou za vlastný obsah* a *vylúčením zodpovednosti* vznikol konflikt v tom smere, že by konkrétna právna úprava považovala poskytovateľa v neutrálnej (pasívnej) pozícii za samotného pôvodcu obsahu, bude mať *vylúčenie zodpovednosti* prednosť (pozri časť 3.7)³⁸. Dôvodom je, že smernica o elektronickom obchode v rozsahu svojej aplikácie bráni za určitých okolností vzniku zodpovednosti, a to bez ohľadu na to, ako dané konanie kategorizuje národné právo, t.j. môže brániť aj vzniku zodpovednosti páchatela deliktu (pozri časť 3.1).

2.1 Vytvorený obsah

Poskytovateľ poskytujúci ľubovoľnú službu zodpovedá v prvom rade za svoj vlastný obsah, ktorý *vytvorí*. Môže ho vytvoriť sám, prostredníctvom svojich zamestnancov, alebo aj externých dodávateľov. Pre vonkajší vzťah k osobe, ktorej práva budú porušené (napr. porušenie práv neznámeho autora), nie je podstatné, či zamestnanec alebo externý dodávateľ mali povinnosť dodať právne bezvadný obsah³⁹. Takéto povinnosti sú podstatné len vo vnútornom vzťahu medzi

---

France C-236/08, kde súd uvádza: “In that regard, suffice it to note that the use, by a third party, of a sign identical with, or similar to, the proprietor’s trade mark implies, at the very least, that that third party uses the sign in its own commercial communication. A referencing service provider allows its clients to use signs which are identical with, or similar to, trade marks, without itself using those signs.”

³⁷ Rozhodnutie *Vorschaubilder I.*, sp. zn. 1 ZR 69/08 a *Vorschaubilder II.*, sp. zn. 1 ZR 140/10.

³⁸ Dobrý príklad aplikácie tohto postupu vidieť v prípade BGH, *Terminhinweis mit Kartenausschnitt*, sp. zn. I ZR 39/12.

³⁹ Tu podľa právnych inštitútov ide o zodpovednosť za použitú osobu (pozri časť 3.3). Z dôvodu zjednodušenia výkladu ale uvádzame aj takéto jednoduché “redakčné” prípady pod rubrikou “vytvorený obsah”. Inak by sme výklad príliš komplikovali.

poskytovateľom a zamestnancom alebo dodávateľom. Za každý obsah, ktorý teda poskytovateľ vytvorí vlastnou činnosťou, vrátane svojich zamestnancov, dodávateľov či dobrovoľníkov⁴⁰, zodpovedá ako za svoje vlastné konanie. Ak teda napríklad takto uverejnený článok zasahuje do osobnostných práv tretej osoby (napr. ohováranie), zodpovedá za porušenie jej práv priamo ako páchatel' deliktu, t.j. osoba, ktorá naplnila znaky skutovej podstaty osobnostnoprávneho deliktu.

2.2 Prevzatý obsah

Poskytovateľ by mal taktiež obdobne ako za vlastný obsah zodpovedať aj v prípade ak *cudzí obsah za svoj príjme*, t.j. ak takýto obsah prevezme⁴¹. A to, či už na základe rozhodnutia v jednotlivom prípade alebo hromadného prevzatia formou predefinovania fungovania celej služby alebo jej časti. Napríklad, ak neznámy užívateľ napíše komentár pod editorský článok na SME.sk, pričom tento komentár sa zapáči jeho editorovi a pojme ho neskôr do článku, za prípadne porušenie osobnostných práv týmto komentárom zodpovedá poskytovateľ služby (SME.sk) ako za vlastné konanie. Ten totiž individuálnym prevzatím komentára do článku vedome preberá cudzí obsah za obsah svojho článku. Samozrejme, hranica medzi prevzatým obsahom a neprevzatým cudzím obsahom môže byť hmlistá.

Ak napríklad online kuchársky portál prezentuje recepty svojich užívateľov spolu s ich fotografiami, nemožno hovoriť o prevzatom obsahu len preto, že každý recept musel byť moderátorsky schválený pred uverejnením. Takéto moderátorské schválenie všeobecne nestačí na to, aby sme užívateľský príspevok považovali za vlastný obsah poskytovateľa. Ak však poskytovateľ okrem moderátorského schválenia príspevok ešte aj zobrazí spôsobom, z ktorého *nie* je zrejmé, že ide o užívateľský obsah, môže ísť už o obsah prebratý⁴². Ak teda užívateľ nahrá recept s obrázkom, ktorý porušuje niečie autorské práva, bude ako páchatel' deliktu za porušenie autorských práv v takomto prípade zodpovedať poskytovateľ služby ak obrázok schváli a bude následne prezentovať tak, že priemerný užívateľ ho ani po vyvinutí primeranej snahy nedokáže odlíšiť ako obsah tretej strany.

Na druhej strane však nemožno prevzatie obsahu usúdiť len z toho, že poskytovateľ si zoberie od užívateľa licenciu alebo že do obsahu vkladá vlastnú reklamu (napr. do videa na YouTube). Kľúčovým je stále fakt, že *poskytovateľ s obsahom narába ako s vlastným a tak ho prípadne aj prezentuje*. Poskytovateľ preto narába s obsahom ako s vlastným, ak ho napríklad zapojí do svojej argumentácie. Za takéto narábanie nemožno naopak považovať iba jednoduché schválenie užívateľského komentára moderátorom diskusie. O prezentovanie obsahu ako vlastného môže ísť

40 Pozri rozhodnutie LG Hamburg, sp. zn. 310 o 144/13, z dňa 25.4.2013 o zodpovednosti open source projektu za súčasť kódu od dobrovoľníkov, ktorá umožňuje obchádzať technické prostriedky ochrany autorských diel.

41 BGH testuje túto okolnosť nasledovne: "Der Verbreiter macht sich eine fremde Äußerung regelmäßig dann zu eigen, wenn er sich mit ihr identifiziert und sie so in den eigenen Gedankengang einfügt, dass sie als seine eigene erscheint." (rozhodnutie BGH, RSS-Feed, VI ZR 211/12, bod 19).

42 Porovnaj rozhodnutie BGH, *marions-kochbuch.de*, i ZR 166/07.

vtedy, ak užívateľ nedokáže odlíšiť cudzí zdroj obsahu. To absentuje ale napríklad pri zvyčajnej redistribúcií cudzích RSS výstupov⁴³.

Treba povedať, že tieto prípady sú skôr striktnou výnimkou a vo väčšine prípadov poskytovatelia služieb nepreberajú cudzí (užívateľský) obsah za svoj, ale ho len ďalej prezentujú ako obsah svojich užívateľov (pozri viac časti 3.8.2). Preto aj túto kategóriu nemožno používať na ľubovoľné rozširovanie zodpovednosti. Ak by sa dostala do konfliktu s újinným právom, musí mu ustúpiť.

2.3 Podhodенý obsah

Osobitnou kategóriou vlastného obsahu je skupina prípadov, ktoré tu nazývame *podhodенý obsah*. Tieto prípady sa vyznačujú tým, že tretia osoba získa kontrolu nad virtuálnou identitou inej osoby, pričom z tejto identity následne právne relevantne koná navonok (vo vzťahu k spoločnosti). Medzi prípady, ktoré spadajú pod túto kategóriu možno zaradiť:

- získanie prístupu k emailovému kontu treťou osobou, z ktorého sú následne zaslané ďalším osobám emailové správy porušujúce niekoho osobnostné práva,
- získanie prístupu ku kontu na blogovacej platforme treťou osobou, z ktorej je následne zverejnený blogový príspevok porušujúci niekoho právo na ochranu osobných údajov,
- získanie prístupu ku kontu na video-platforme treťou osobou, z ktorej je následne zverejnené video porušujúce niekoho autorské právo,
- získanie prístupu ku administrátorskému rozhraniu webstránky treťou osobou, z ktorého je následne zverejnený obsah porušujúci niekoho autorské alebo osobnostné právo,
- získanie prístupu ku kontu na aukčnej platforme treťou osobou, z ktorého je následne ponúknuté na predaj známkové právo porušujúci tovar, a pod.

Získanie prístupu pritom môže nastať ako *oprávnené* (so súhlasom majiteľa identity), tak aj *neoprávnené* (bez súhlasu majiteľa identity, t.j. napríklad hackerským útokom).

Dôvod, prečo uvádzame túto kategóriu osobitne, je nasledovný. Ak tretia osoba použije identitu niekoho iného, osoba, ktorej práva boli určitým konaním tretej osoby zasiahnuté, nemôže tušiť, že v skutočnosti konala iná osoba ako tá, ktorej identita patrí. Je teda otázne, či by sa mal majiteľ identity možnosť dovolať toho, že sám nekonal, hoci „konala“ jeho virtuálna identita. V prvom rade sa nám núka riešenie situácie formou tzv. skutkovej domnienky, ktorá sa tu uplatní, keďže všeobecná skúsenosť nás učí, že z určitej virtuálnej identity viazanej na určitú osobu takmer vždy koná práve táto osoba⁴⁴. Táto skutková pravdepodobnosť založí vyvrátiteľnú domnienku o tom, že konal sám majiteľ identity. Je na majiteľovi, aby túto domnienku následne vyvrátil dôkazom o tom, že napríklad on nemohol v danom čase z daného konta konať.

43 Rozhodnutie BGH, *RSS-Feed*, VI ZR 211/12.

44 Právna domnienka je právnym pravidlom, ktoré stanovuje čo má platiť, bez ohľadu na reálnu skutočnosť, avšak s prihliadnutím na všeobecnú skúsenosť. Preto sa skutkový výsledok po pôsobení domnienky častokrát zhoduje s realitou. *Pozri viac* HUSOVEC, Martin. Ako vykladať § 81 ods. 6 autorského zákona. *SOZA v. Pohorelá. Duševné vlastníctvo*. 2012, č. 3, str. 11-13.

V niektorých prípadoch však môže vzniknúť situácia kedy, bude nutné chrániť aj dobrú vieru tretej osoby, alebo umožniť tretej osobe vynútiteľnosť jej práva. V týchto prípadoch vznikne otázka, či by majiteľ identity, ktorý umožnil tretej osobe prístup, či už oprávnené alebo nie, mal sám priamo ako *páchatel* zodpovedať za konanie tejto tretej osoby za určitých okolností.

Príkladom v tomto smere môže byť nemecké rozhodnutie vo veci *Halzband*⁴⁵. BGH v tomto prípade prijal riešenie, podľa ktorého ak aj dôjde k neoprávnenému použitiu identity, pričom prístup k nej bol získaný z dôvodu jej nedostatočného zabezpečenia jej majiteľom, *zodpovedá majiteľ konta za konanie tejto tretej osoby akoby konal sám*, ibaže by z jej konania pod touto identitou bolo možné rozpoznať, že nekoná sám majiteľ⁴⁶. Toto riešenie BGH prijal pritom nie len na účely deliktneho práva, ale aj pre zmluvné právo. Pre deliktne právo to znamená, že majiteľ identity zodpovedá sám ako páchatel deliktu za predpokladu, že zanedbal svoju povinnosť chrániť prístupové údaje k svojej identite. Nedbalivosť sa tu musí vyžadovať, pretože nejde o prípad objektívnej, resp. striktnej zodpovednosti, ale len o pričítanie konania tretej osoby na základe vlastného nedbanlivého konania, ktoré ho vzdialene spôsobilo⁴⁷.

Podobné riešenie je možné a účelné prijať aj v *slovenskom a českom práve*. V prvom rade bude zrejme množstvo prípadov vyriešených už prostredníctvom skutkovej domnienky, ktorá pôsobí proti majiteľovi konta. V prípade, ak ju majiteľ konta dokáže vyvrátiť, môžu sa uplatniť dve normatívne riešenia:

- Prvým spôsobom je pričítanie konania konajúcej osoby cez porušenie zakročovacej povinnosti vo forme protiprávnej omisie. Takéto riešenie sa samozrejme môže uplatniť len keď majiteľ identity nedbanlivo porušil svoju povinnosť riadne zabezpečiť svoje konto. Len v tomto prípade totiž následné zneužitie identity a jej následok možno pričítať a solidárne spojiť so zodpovednosťou majiteľa identity. Zodpovednosť toho, kto zneužil identitu, tu ostáva nedotknutá.
- Druhé a podľa nás viac preferované riešenie spočíva v analogickej aplikácii § 420 ods. 2 ObčZSR, resp. § 2914 ObčZČR (zodpovednosti za použitú osobu) na prípady zneužitia identity. Takéto riešenie by totiž nebolo obmedzené len na nedbanlivostné nezabezpečenie

45 Rozhodnutie BGH, *Halzband*, sp. zn. I ZR 114/06.

46 BGH presnejšie uvádza: „Benutzt ein Dritter ein fremdes Mitgliedskonto bei eBay zu Schutzrechtsverletzungen und Wettbewerbsverstößen, nachdem er an die Zugangsdaten dieses Mitgliedskonto gelangt ist, weil der Inhaber diese nicht hinreichend vor fremdem Zugriff gesichert hat, muss der Inhaber des Mitgliedskontos sich wegen der von ihm geschaffenen Gefahr einer Unklarheit darüber, wer unter dem betreffenden Mitgliedskonto gehandelt hat und im Falle einer Vertrags- oder Schutzrechtsverletzung in Anspruch genommen werden kann, so behandeln lassen, als ob er selbst gehandelt hätte.“ (rozhodnutie BGH *Halzband*, sp. zn. I ZR 114/06).

47 BGH presnejšie uvádza: „Der Grund für die Haftung desjenigen, der seine Kontaktdaten nicht unter Verschluss gehalten hat, besteht vielmehr in der von ihm geschaffenen Gefahr, dass für den Verkehr Unklarheiten darüber entstehen können, welche Person unter dem betreffenden Mitgliedskonto bei eBay gehandelt hat, und dadurch die Möglichkeiten, den Handelnden zu identifizieren und gegebenenfalls (rechtsgeschäftlich oder deliktisch) in Anspruch zu nehmen, erheblich beeinträchtigt werden. [...] Ihm wird vielmehr bereits die erste auf der unzureichenden Sicherung der Kontaktdaten beruhende Rechtsverletzung des Dritten als eigenes täterschaftliches Handeln zugerechnet. Das für den Schadensersatzanspruch erforderliche Verschulden wird allerdings im Regelfall nur zu bejahen sein, wenn der Beklagte zumindest damit rechnen musste, dass seine Ehefrau die Kontaktdaten zu dem rechtsverletzenden Handeln verwendete.“ (rozhodnutie BGH, *Halzband*, sp. zn. I ZR 114/06).

konta. Zároveň by zodpovednosť nevznikala popri tom, kto identitu zneužil, ale *namiesto* neho. Samozrejme majiteľ konta by mal naďalej vnútorne regresný nárok voči tomu, za koho zodpovedal.

Našu preferenciu druhého riešenia možno odôvodniť aj tým, že v prípade zneužitia identity by sa mala skôr chrániť dobromyseľná tretia osoba, keďže ochrana identity druhých nie je v jej moci. V prípadoch, kde by mohlo dôjsť k zneužívaniu tohto princípu (napr. ak tretia osoba nebola dobromyseľná), možno analogickú aplikáciu obmedziť. Za vhodné sa preto javí prijať analogickú aplikáciu podľa § 420 ods. 2 ObčZSR, resp. § 2914 ObčZČR v prípade použitia identity druhého, či už autorizovane alebo nie, len vtedy, ak je nutné chrániť dobromyseľnú tretiu osobu (poškodeného), tzn. osoba skutočne konajúca sa bude považovať za osobu použitú majiteľom identity (principálom).

Toto vykrojenie z analogickej aplikácie pritom možno oprieť priamo o § 441 ObčZSR a § 2918 ObčZČR⁴⁸, ktoré umožňujú redukovat škodu pomerne, alebo až na nulu, v prípade, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného. Ak totiž konajúci rozoznal alebo musel rozoznať, že nekoná so skutočným majiteľom identity, sám koná nedbanlivo. Podľa rozsahu sa mu môže preto náhrada úplne alebo z časti znížiť. Preukázanie tejto okolnosti by malo spočívať potom na majiteľovi konta.

V každom prípade ani jedno z týchto dvoch riešení *sa neuplatní* na prípadné *zmluvné nároky* (napr. ak bol podvodníkom zrealizovaný predaj s tretou osobou). Bližšie posúdenie, či by malo právo pričítať *prejav vôle* majiteľovi identity, alebo riešiť situáciu len prostredníctvom deliktneho práva, presahuje už rámec tejto publikácie.

V tejto súvislosti je potrebné urobiť ešte jednu poznámku. Online indentitou je na tomto mieste myslené riadne „konto“ alebo iná *prísne osobná* online identita, ktorá je všeobecne zabezpečená proti použitiu zvonku a v online styku dokáže adekvátne garantovať identitu určitej osoby⁴⁹. Za takúto identitu nemožno napríklad považovať obyčajnú dynamickú IP adresu, ktorá má príliš nízku výpovednú hodnotu, keďže je pridelená rôznym osobám pre rôzne časové intervaly. Na druhej strane aj v týchto prípadoch sa môže uplatniť skutková domnienka, no určite s inou intenzitou ako napríklad pri online konte na „eBay“. Pričítanie konania tretích osôb by tu bolo však úplne neadekvátne.

---

48 § 441 ObčZSR: „Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.“ a § 2918 ObčZČR: „Vznikla-li škoda alebo zväčšila-li se také následkem okolností, které se přičítají poškozenému, povinnost škůdce nahradit škodu se poměrně sníží. Podílejí-li se však okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, na škodě jen zanedbatelným způsobem, škoda se nedělí.“

49 Podobne možno uvažovať aj o zodpovednosti majiteľa stránky za závadný obsah, ktorý tretia osoba pomocou hackerského útoku vloží neautorizovane na jeho web.

— 2. Zodpovednosť za vlastný obsah